

MUNI | RECETOX

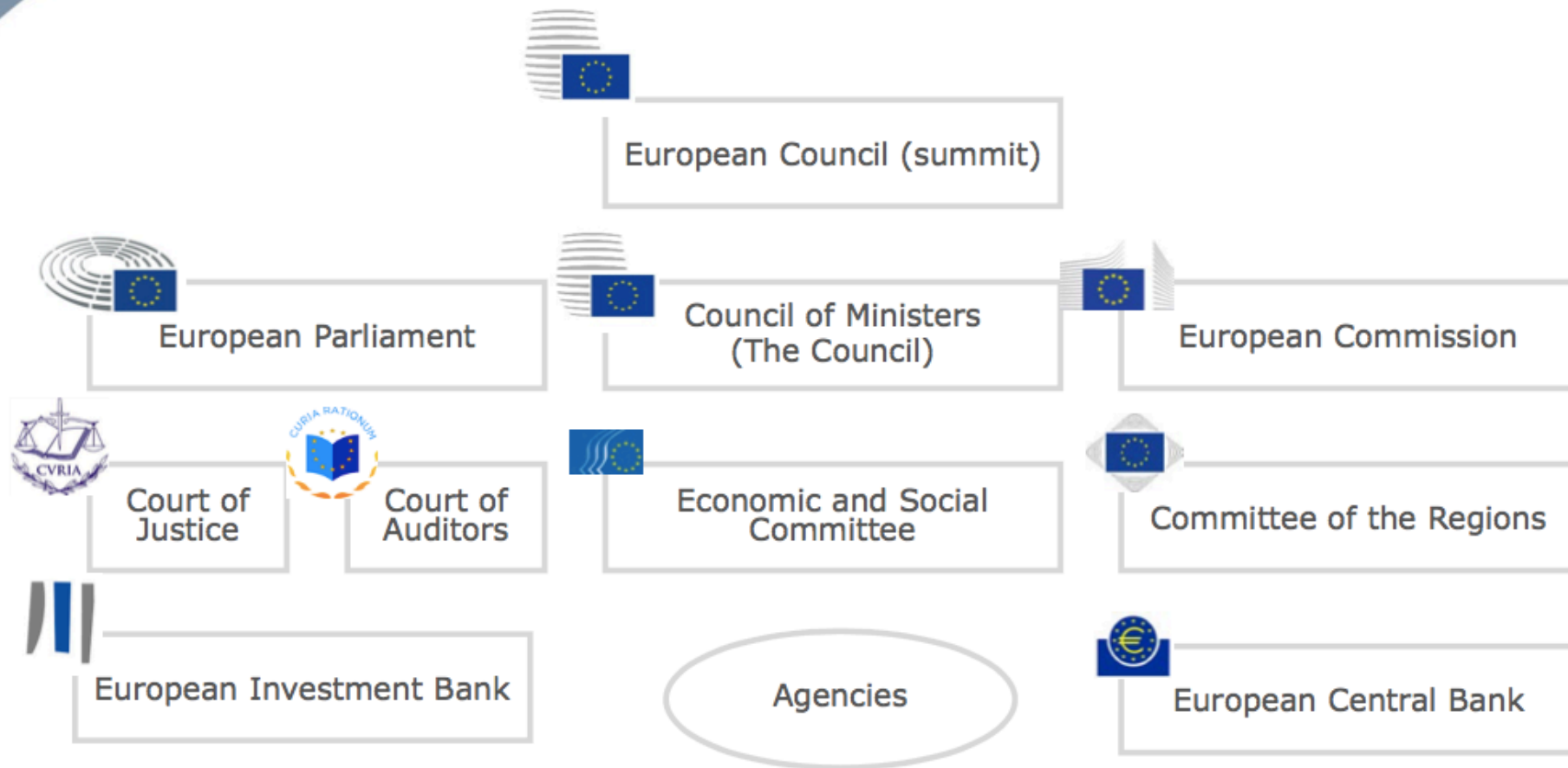
Environmentální politiky a strategie EU

Ing. Kateřina Šebková, Ph.D. a Mgr. Lukáš Pokorný

Seminář E-2000, 17. března 2021

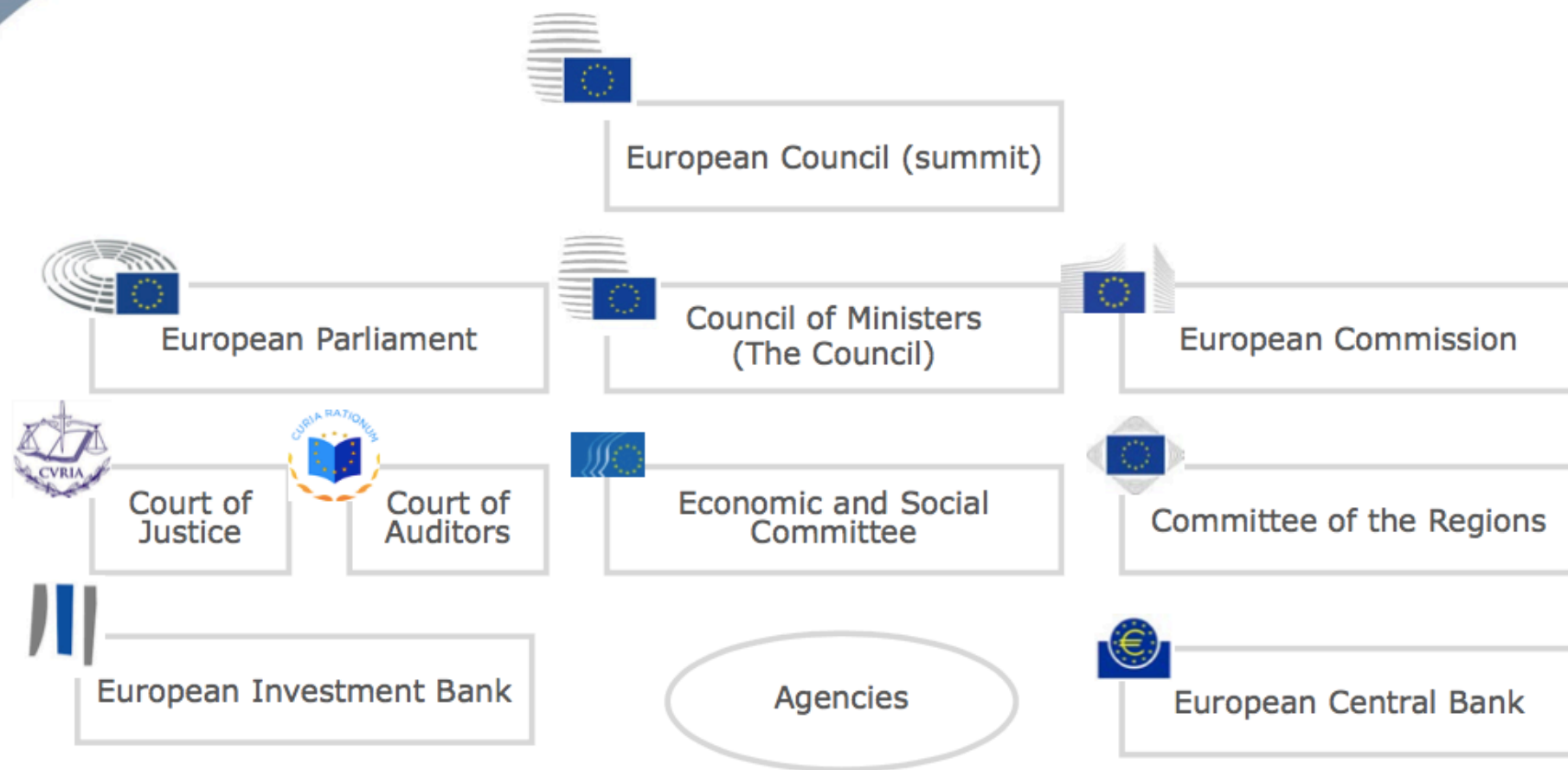

Když se řekne Evropská unie a instituce...

Když se řekne Evropská unie a instituce

Q1. Kolik z těchto institucí se podílí na evropské politice ŽP?

Historie environmentální politiky v Evropě

Q2. Od kdy je environmentální politika součástí základních Evropských smluv?

Historie environmentální politiky v Evropě

Q2. Od kdy je environmentální politika součástí základních Evropských smluv?

- 1957 Římské smlouvy zřízení EHS, žádná koncepce ochrany ŽP
- 1973 **První akční program pro ŽP** (inspirován konferencí o ŽP ve Stockholmu)
- 1982 – 1986 **Třetí akční program** - integrace politiky ŽP do řízení ostatních oblastí politiky ES
- 1987 Jednotný evropský pakt = začlenění kapitoly „Životní prostředí“ do Římské smlouvy
- 1992 Maastrichtská smlouva = trvale udržitelný růst a princip předběžné opatrnosti
- 1993 **Pátý akční program** – „Směrem k udržitelnosti“
- 2001 – 2010 **Šestý akční program**: „Životní prostředí 2010: naše budoucnost, naše volba“
- 2012-2020 **Sedmý akční program**: Spokojený život v mezích naší planety
- 2020 a dále **Zelená dohoda pro Evropu (EU Green Deal)**

EU environmentální strategie a politiky

Občany EU chrání jedny z nejpřísnějších environmentálních norem na světě.

Q3 Které instituce/nástroje nad rámec EU institucí podporují environmentální strategie EU?

EU environmentální strategie a politiky

Občany EU chrání jedny z nejpřísnějších environmentálních norem na světě.

Q3 Které instituce/nástroje nad rámec EU institucí podporují environmentální strategie EU?

**Evropská komise + DGs - nejen DG ENVI ale i další - spolupráce mezioborová
nutná**

vlády jednotlivých členských států

výzkumné programy

odvozené právní předpisy

finanční prostředky (operační programy - cohesion policies)

Čeho už se v EU v oblasti ŽP a zdraví dosáhlo?

Občany EU chrání jedny z nejpřísnějších environmentálních norem na světě. tady je pár příkladů:

EU action has helped bring about:

- cleaner bathing water
- much less acid rain
- lead-free petrol
- easy and safe disposal of old electronic equipment
- strict rules on food safety from farm to fork
- more organic and quality farming
- more effective health warnings on cigarettes
- registration and control of all chemicals (REACH)

Strategie EU a životní prostředí

Q4 - Když mluvíme o nových či aktualizovaných dlouhodobých strategiích/plánech/programech, ke kterému roku se většinou vztahují?

Strategie EU a životní prostředí

Q4 - Když mluvíme o nových či aktualizovaných dlouhodobých strategiích/plánech/programech, ke kterému roku se většinou vztahují?

- **je toho víc:**
- **zavedení legislativní balíčků v klíčových oblastech k řešení neudržitelné spotřeby (viz 1.7 zeměkoule z GEO6)**
- **souvisí s Evropa 2020,**
- **balíček opatření EU v oblasti klimatu a energetiky,**
- **strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020,**
- **plán pro Evropu účinněji využívající zdroje a plán přechodu na nízkouhlíkové hospodářství do roku 2050.**

Zelená dohoda pro Evropu (EU Green Deal)

- představeno 11. prosince 2019 novou předsedkyní Evropské komise na období 2020-30/50
- EU chce být prvním klimaticky neutrálním kontinentem na světě (ve 2050)

Co je Zelená dohoda pro Evropu?

Prosinec 2019
#EUGreenDeal

Zelená dohoda pro Evropu má **zlepšit kvalitu života lidí**. Z toho, že učiníme Evropu klimaticky neutrální a budeme chránit naše přírodní stanoviště, budou mít prospěch lidé, planeta i hospodářství. Nikdo nebude opomenut.

Evropská unie bude:

do roku 2050
klimaticky neutrální

snížením znečištění
chránit lidský život,
živočichy a rostliny

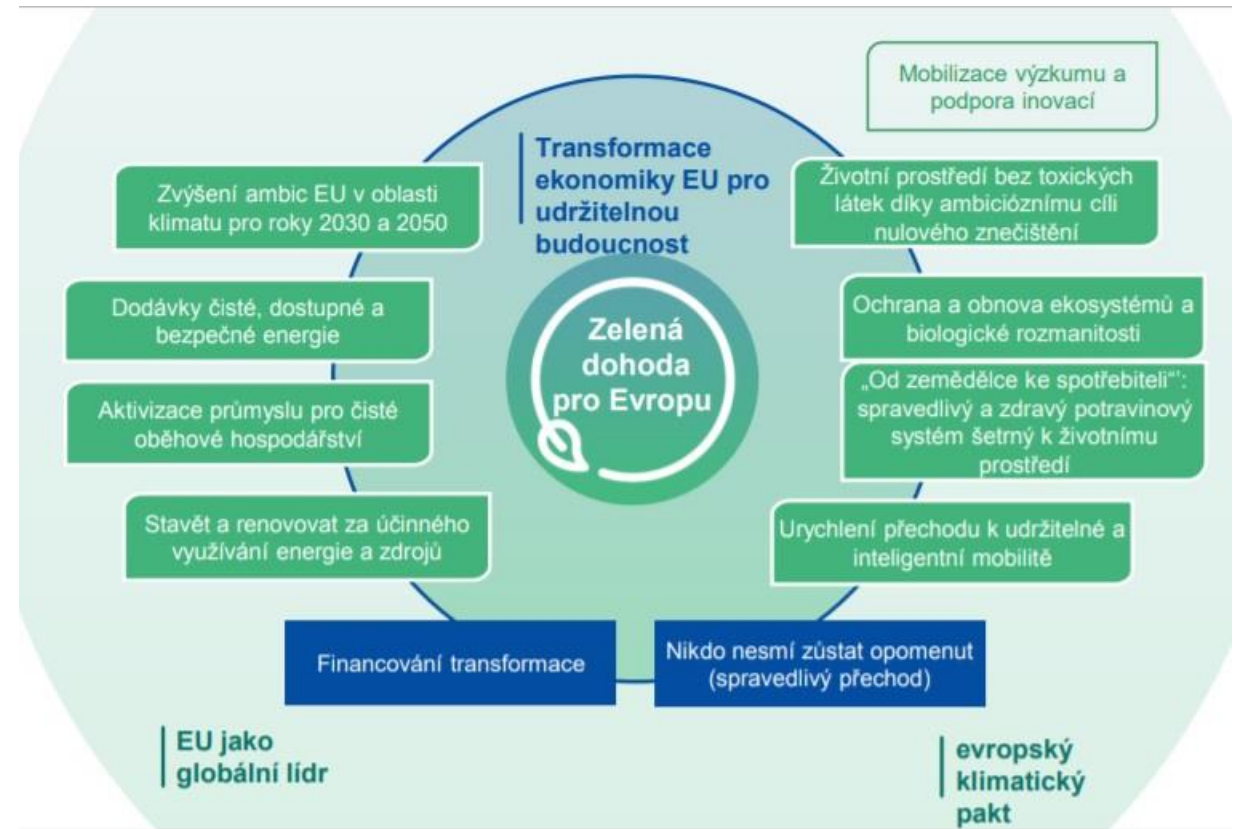
pomáhat společnostem stát
se světovými lídry v oblasti
čistých produktů a technologií

pomáhati zajistit
spravedlivou a inkluzivní
transformaci

Green Deal – transformace ekonomiky

- **Hlavní téma:** změna klimatu s cílem dosáhnout uhlíkové neutrality do 2050
- **Obsahuje ale další důležité oblasti** (oběhové hospodářství, biodiverzita, zdravé potraviny, čistá mobilita)
- Relevantní pro RECETOX:
 - **Životní prostředí bez toxických látek** (Zero Pollution Action Plan)
 - **Mobilizace výzkumu / Od zemědělce ke spotřebiteli** (nejdůležitější termíny v AJ na s. 15) (EU Partnerships in Horizon Europe)

Zelená dohoda pro Evropu (EU Green Deal)

- **Která témata Zelená dohoda řeší?**

1. Čistá energie = Příležitosti k využití alternativních, čistších zdrojů energie
2. Udržitelný průmysl = Způsoby, jak zajistit udržitelnější výrobní cykly, které budou šetrnější k životnímu prostředí - Oběhové hospodářství
3. Výstavba a renovace = Potřeba ekologičtějšího stavebního odvětví
4. Udržitelná mobilita = Prosazování udržitelnějších způsobů dopravy
5. Biologická rozmanitost = Opatření na ochranu našeho křehkého ekosystému
6. Od zemědělce ke spotřebiteli = Způsoby, jak zajistit udržitelnější potravinový řetězec
7. Odstranění znečištění = Opatření k rychlému a účinnému snížení úrovně znečištění
8. Chemická politika pro udržitelnost

Green Deal – co se stane, pokud nebudeme jednat („cost of inaction“)

Pokud nepřijmeme opatření v oblasti změny klimatu, budeme za života našich dětí v EU svědky:

Znečištění

▲ 400 000 předčasných úmrtí za rok v současné době v důsledku znečištění ovzduší.

Zdroj: Evropská agentura pro životní prostředí, Air Quality in Europe (Kvalita ovzduší v Evropě) – zpráva za rok 2019

Období veder a sucha

▲ 90 000 úmrtí ročně způsobených vlnami veder

▲ 660 000 více žádostí o azyl v EU ročně při nárůstu teploty o 5 °C

▲ 16 % druhů ohrožených vyhynutím při nárůstu teploty o 4,3 °C

Zelená dohoda pro Evropu (EU Green Deal)

příklady: čistá energie (1)

Evropská komise předloží návrhy na zvýšení úsilí EU v oblasti klimatu pro rok 2030.

Do června 2021 budou přezkoumány a v případě potřeby revidovány příslušné právní předpisy v oblasti energetiky. Členské státy EU poté v roce 2023 aktualizují své vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu tak, aby odrážely nové ambice v oblasti klimatu.

Emise
skleníkových
plynů

2023: Členské státy EU zaktualizují své vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu tak, aby odrážely nové ambice v oblasti klimatu.

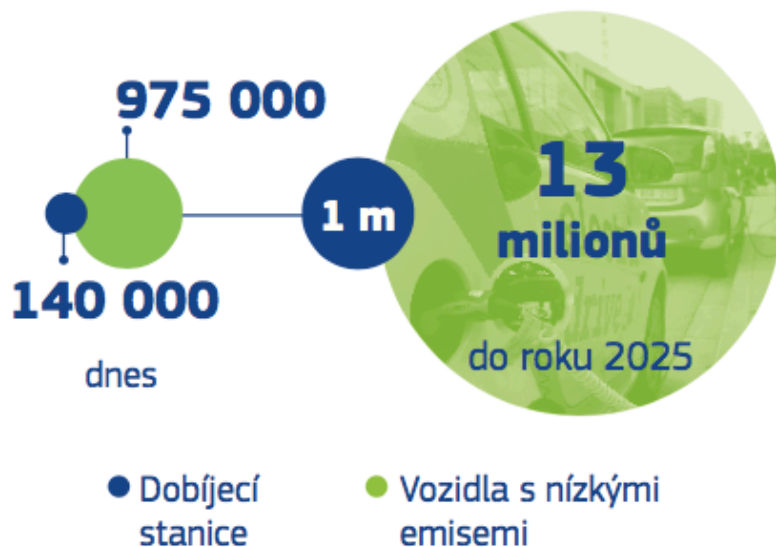
* Emise, které se nepodaří eliminovat do roku 2050, budou např. pohlceny přírodními úložišti uhlíku, jako jsou lesy, nebo odstraněny pomocí technologií zachycování a ukládání uhlíku.

Zelená dohoda pro Evropu (EU Green Deal)

příklady: udržitelná mobilita (4)

Vozidla na alternativní paliva a veřejné
dobíjecí stanice v EU

Zdroj: Evropská alternativní paliva

Print
PDF

ISBN 5
ISBN 5

➤ Snižování znečištění

Zelená dohoda se zaměří na emise, dopravní přetížení měst a lepší veřejnou dopravu.

K tomu potřebujeme:

- ✓ přísnější normy proti znečišťování ovzduší automobily,
- ✓ snížit znečištění v přístavech EU,
- ✓ zlepšit kvalitu ovzduší v blízkosti letišť.

Zelená dohoda pro Evropu (EU Green Deal)

příklady: odstranění znečištění/životní prostředí bez toxických látek (7)

Nulové znečišťování

Abychom chránili evropské občany a ekosystémy, přijme Komise akční plán pro nulové znečištění, abychom **předešli znečišťování ovzduší, vody a půdy.**

Čistá voda

➤ Zachovat **biologickou rozmanitost** v našich **jezerech, řekách a mokřadech.**

➤ **Snížit znečištění** z nadbytečných živin díky strategii „od zemědělce ke spotřebiteli“.

➤ Snížit zvláště škodlivé znečištění z **mikroplastů a léčivých přípravků.**

Zelená dohoda pro Evropu (EU Green Deal)

příklady: odstranění znečištění (7)

Čisté ovzduší

- Přezkoumat **normy kvality ovzduší** v souladu s pokyny Světové zdravotnické organizace.
- Poskytovat **podporu místním orgánům** s cílem dosáhnout čistšího ovzduší pro naše občany.

Průmysl

- **Snížit znečištění** z velkých průmyslových zařízení.
- **Zlepšit schopnost předcházet** průmyslovým haváriím.

Zelená dohoda pro Evropu (EU Green Deal)

příklady: odstranění znečištění (7, ale i 8)

Chemické látky

- > **Chránit občany** před nebezpečnými chemickými látkami pomocí nové strategie udržitelnosti chemických látek k zajištění prostředí bez toxických látek.
- > Vyvinout **udržitelnější alternativy**.
- > Spojit **lepší ochranu zdraví** se **zvýšenou celosvětovou konkurenceschopností**.
- > **Zlepšit předpisy týkající se posouzení látek** uvedených na trh.

ŽP bez toxických látek – 2 systémové priority

- **Efektivnější využití agentur EU a vědeckých institucí = směrem k premise „jedna látka v EU – jedno hodnocení v EU“**
- **Zajištění rychlejší reakce regulačního rámce na vědecké poznatky v oblasti rizik** (endokrinní disruptory, nebezpečné chemické látky ve výrobcích - i dovážených - kombinované účinky různých chemických látek a **vysoce perzistentní chemické látky**).

= EU Partnership for Chemicals Risk Assessment na 7 let (2022-28) v rámci Horizon Europe spolupráce EK-členské státy, EU agencies

Context for the PARC proposal

Challenges: Risk assessment agencies and regulatory bodies and associated research community in the EU are confronted with

- persistent science-regulatory gap
- gaps in knowledge of and information on hazards,
- occurrence and exposures to chemicals and mixtures
- scattered and non-accessible evidence
- screening, testing and assessment methods to be developed, validated and taken-up
- duplication of efforts and inefficient use of resources
- insufficient risk communication

Opportunity: Horizon Europe

A partnership to boost research and innovation in support of chemical risk assessment

Responding to policy priorities:

SDGs, 2019 Council Conclusions, Green Deal, Towards a Sustainable Chemicals Policy Strategy ...

Requirement:

A joint research and innovation roadmap set by risk assessors & managers in consultation with academia, association, industry and other stakeholders

Worked on it with a Steering Group (Sept 2019-Nov 2020):

25 countries: AT, BE, CH, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI, FR, GR, HR, HU, IS, IT, LV, LU, NL, NO, PL, PT, SE, SI, SK

And ECHA, EEA, EFSA, JRC, DG R&I, DG SANTE, DG ENV, DG GROW & others

Concept paper published early June 2020:

Provides an overview of the context, objectives and expected impacts and the planned implementation with the suggested structure, activities and governance

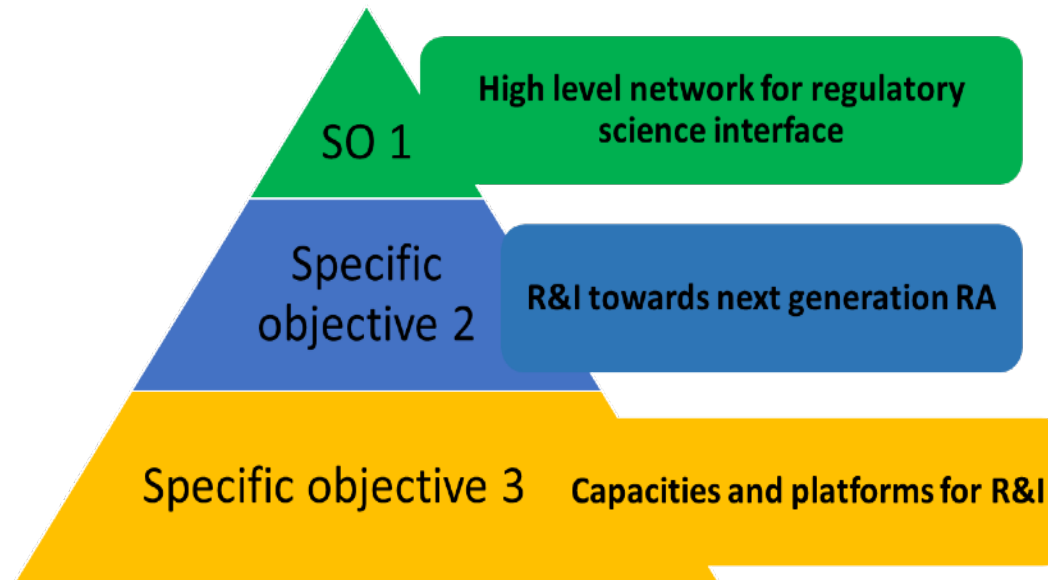

Specific objectives of the Partnership

The **general objective** is to:

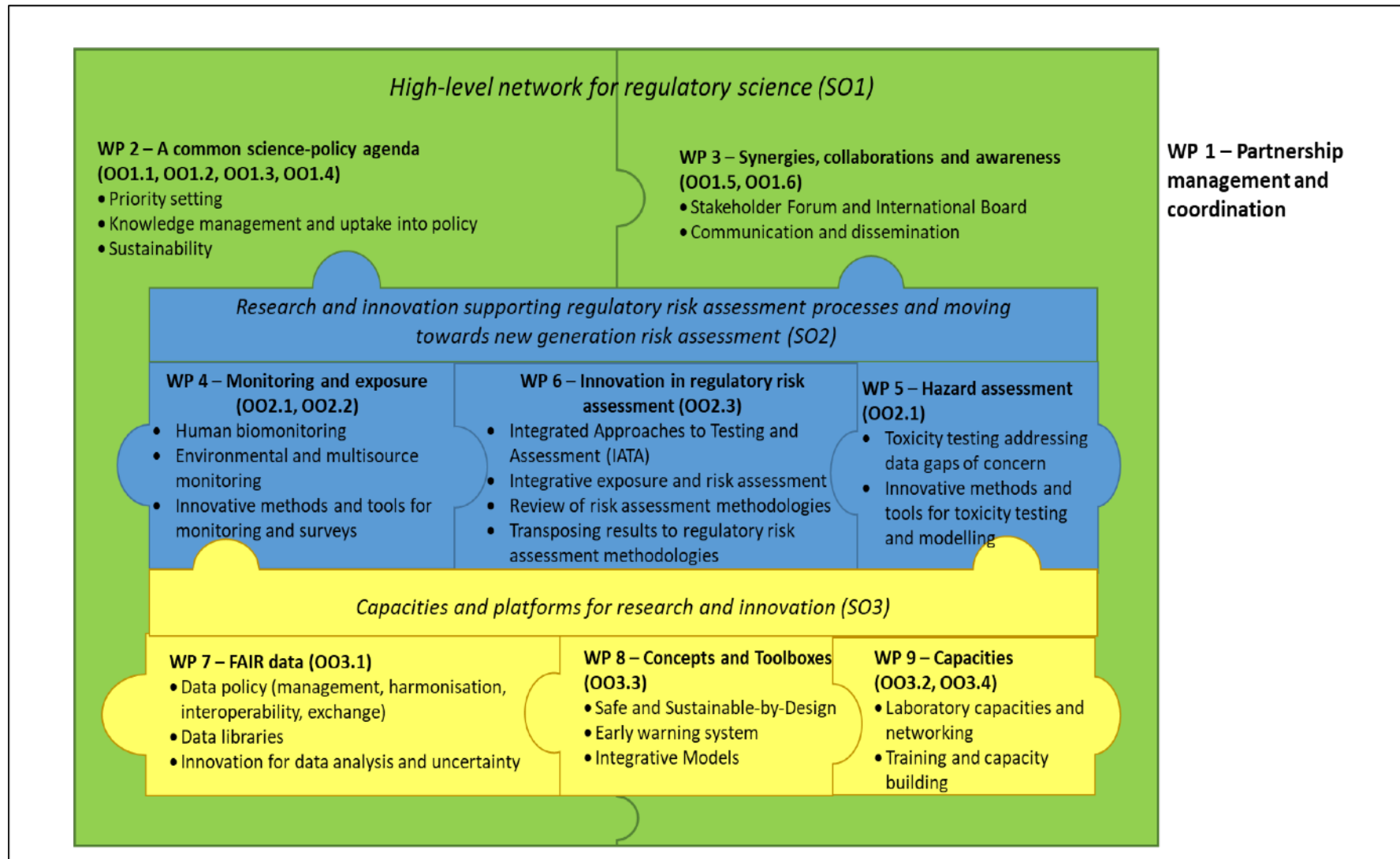
Consolidate and strengthen the EU's research and innovation capacity for chemical risk assessment to protect human health and the environment and contribute to a non-toxic environment and a circular economy.

The **impacts** related to the **specific objectives** will be seen on 3 levels by:

Objectives-oriented structure

9 work packages

SO: Specific Objectives
OO: Operational Objectives

“The coronavirus crisis has shown how vulnerable we all are, and how important it is to restore the balance between human activity and nature. At the heart of the Green Deal the Biodiversity and Farm to Fork strategies point to a new and better balance of nature, food systems and biodiversity; to protect our people’s health and well-being, and at the same time to increase the EU’s competitiveness and resilience. These strategies are a crucial part of the great transition we are embarking upon.”

Frans Timmermans, Executive Vice-President of the European Commission

The use of pesticides in agriculture contributes to pollution of soil, water and air. The Commission will take actions to:

- ✓ **reduce by 50%** the use and risk of chemical pesticides by 2030.
- ✓ **reduce by 50%** the use of more hazardous pesticides by 2030.

The **excess of nutrients** in the environment is a major source of air, soil and water pollution, negatively impacting biodiversity and climate. The Commission will act to:

- ✓ **reduce nutrient losses by at least 50%**, while ensuring no deterioration on soil fertility.
- ✓ **reduce fertilizer use by at least 20%** by 2030.

Antimicrobial resistance linked to the use of antimicrobials in animal and human health leads to an estimated 33,000 human deaths in the EU each year. The Commission will **reduce by 50% the sales of antimicrobials for farmed animals and in aquaculture by 2030**.

Organic farming is an environmentally-friendly practice that needs to be further developed. The Commission will boost the development of EU organic farming area with the aim to achieve **25% of total farmland under organic farming by 2030**.

Green Deal: globální agenda

- **Prioritní hráči: OSN / G7 / G20 / WTO / „Sousedé“**
- **„Sousedé“** – západní Balkán / země Východního partnerství / Afrika
 - „Návrh Komise týkající se nástroje pro sousedství a rozvoje a mezinárodní spolupráci počítá s tím, že na opatření v oblasti klimatu bude přiděleno 25 % jeho rozpočtu.“

EU jako globální lídr	
EU bude nadále v čele mezinárodních jednání o klimatu a biologické rozmanitosti, a dále tak posílí mezinárodní politický rámec	od roku 2019
Posílení diplomacie EU v rámci Zelené dohody ve spolupráci s členskými státy	od roku 2020
EU bude ve dvoustranných jednáních povzbuzovat své partnery, aby jednali a zajistili kompatibilitu svých opatření a politik	od roku 2020
Zelená agenda pro západní Balkán	od roku 2020

Mise programu Horizon EU

- Inspirováno nejdůležitějšími úspěchy lidstva (mise na Měsíc, pozorování Země...)
- Tvůrce konceptu: Mariana Mazzucato – autorka knihy „**Mission Economy : A Moonshot Guide to Changing Capitalism**“
- TED Talk MM: <https://www.youtube.com/watch?v=3r1IPsldbBg>
- Modelování a konzultace misí probíhala během 2020 , schválení v únoru 2021...
- Hlavní cíl misí EU: průřezově řešit největší výzvy v EU jako např. ...

Conquering Cancer: Mission Possible

Targets by 2030: more than 3 million more lives saved, living longer and better, achieve a thorough understanding of cancer, prevent what is preventable, optimise diagnosis and treatment, support the quality of life of all people exposed to cancer, and ensure equitable access to the above across Europe.

A Climate Resilient Europe - Prepare Europe for climate disruptions and accelerate the transformation to a climate resilient and just Europe by 2030

Targets by 2030: prepare Europe to deal with climate disruptions, accelerate the transition to a healthy and prosperous future within safe planetary boundaries and scale up solutions for resilience that will trigger transformations in society.

Mission Starfish 2030: Restore our Ocean and Waters

Targets by 2030: cleaning marine and fresh waters, restoring degraded ecosystems and habitats, decarbonising the blue economy in order to sustainably harness the essential goods and services they provide.

100 Climate-Neutral Cities by 2030 - by and for the citizens

Targets by 2030: support, promote and showcase 100 European cities in their systemic transformation towards climate neutrality by 2030 and turn these cities into innovation hubs for all cities, benefiting quality of life and sustainability in Europe.

Caring for Soil is Caring for Life

Targets by 2030: at least 75% of all soils in the EU are healthy for food, people, nature and climate. The proposed mission combines research and innovation, education and training, investments and the demonstration of good practices using “Living labs” (experiments and innovation in a laboratory on the ground) and “Lighthouses” (places to showcase good practices).

Matthew Baldwin

Deputy Director-General at Directorate-General for Mobility and Transport (DG MOVE)

Mission manager for the area of climate-neutral and smart cities

Patrick Child

Deputy Director-General at Directorate-General for Research and Innovation (DG RTD)

Mission manager for the area of cancer

Bernhard Friess

Director at Directorate General for Maritime Affairs Fisheries (DG MARE)

Mission manager for the area of healthy oceans, seas coastal and inland waters

Clara de la Torre

Deputy Director-General at Directorate General for Climate Action (DG CLIMA)

Mission manager for the area of adaptation to climate change including societal transformation

Nathalie Sauze-Vandevyver

Director at Directorate General for Agriculture and Rural Development (DG AGRI)

Mission manager for the area of soil health and food

Vyhodnoťme výsledky kvízu...

Vyhodnoťme výsledky kvízu...

Otázky k dnešnímu tématu?

Vyhodnoťme výsledky kvízu...

Otázky k dnešnímu tématu?

Děkuji za pozornost!